

Shiitake dermatitis

Ch. Vanhoutte¹, P. van Mierlo²

Het klinisch beeld van flagellate dermatitis (streepvormige, erythemateuze letsels) kan passen bij verschillende diagnoses. In deze casus was het eten van shiitake paddenstoelen de meest waarschijnlijke oorzaak.

CASUS

Een 68-jarige dame presenteerde zich op de poli dermatologie naar aanleiding van een branderige dermatose sinds 2 dagen. Deze begon initieel op de handpalmen maar breidde progressief uit naar gelaat en lichaam. Zij beweerde niet gekrabbt te hebben. Verder voelde zij zich algemeen goed. Dermatologische voorgeschiedenis was blanco. Uit de medische voorgeschiedenis bleek diabetes (waarvoor metformine) en artrose (waarvoor tramadol). Recent werd geen nieuwe medicatie gestart.

Bij klinisch onderzoek zagen we erythemateuze maculae op het voorhoofd en opvallende erythemateuze streepvormige maculae ter hoogte van de flanken en de mediale zijde van de ledematen. Daarnaast werden in de nek enkele maculopapuleuze letsels vastgesteld.

BESPREKING

Bij het voorkomen van dergelijke streepvormige erythemateuze letsels zijn er een aantal differentieel diagnostische mogelijkheden. Zo werd dermografisme klinisch uitgesloten. Ook was er geen recent contact met planten dus leek ook een fyto(foto)dermatitis onwaarschijnlijk. Bij verdere anamnese bleek dat zij 2 dagen voor aanvang van de klachten een voor haar onbekende paddenstoelenmix had gegeten in een restaurant; zodoende vermoedden we dat de dermatose werd veroorzaakt door shiitakes (shiitake dermatitis). Dit fenomeen werd voor het eerst beschreven door Nakamura in 1977. [1] Sindsdien zijn er talloze casussen gepubliceerd, voornamelijk in Azië maar ook in het westen, waar men de paddenstoelen meer en meer consumeert. De dermatose met streperige, jeukende, erythemateuze letsels ontstaat typisch 24-48 uur na het eten van (half)rauwe shiitake paddenstoelen (*Lentinus edodus*) en trekt spontaan weg na 1-3 weken. Behandeling is, indien gewenst, symptomatisch met koelzalf en antihistaminica. Meest waarschijnlijk is de oorzaak een toxische (en dus geen allergische) reactie op het polysaccharide lentinan. [1-4] Om de differentieel diagnose aan te vullen, melden we dat een dergelijke flagellate dermatitis ook kan voorkomen bij dermatomyositis, borstkanker, de ziekte van Still en bij patiënten onder chemotherapie met bleomycine, docetaxel en pemetrexed.

SAMENVATTING

Het klinisch beeld van flagellate dermatitis (streepvormige, erythemateuze letsels) kan passen bij verschillende diagnoses. In deze casus was het eten van shiitake paddenstoelen de meest waarschijnlijke oorzaak.

TREFWOORDEN

flagellate dermatitis, shiitake dermatitis

SUMMARY

Flagellate dermatitis can have several causes, hereby we present a case most likely caused by eating of shiitake mushrooms.

KEYWORDS

flagellate dermatitis, shiitake dermatitis

LITERATUUR

1. Nakamura T. Toxicoderma caused by shiitake (*Lentinus edodus*). *J Clin Dermatol.* 1997;31:65-8.
2. Mak R, Wakelin S. Shiitake dermatitis: the first case reported from a European country. *Br J Dermatol.* 2006;154: 800-1.
3. Yamamoto T, Nishioka K. Flagellate erythema. *Int J Derm.* 2006;46: 627-31.
4. Czarnicka A, Kreft B, Marsch W. Flagellate dermatitis after consumption of Shiitake mushrooms. *Postepy Dermatol Alergol.* 2014;31:187-90.

CORRESPONDENTIEADRES

Charlotte Vanhoutte

E-mail: charlotte@vanhoutte.be

¹ Aios, dermatologie, Zuyderland ziekenhuis, Heerlen en UZ Leuven

² Dermatoloog, Zuyderland ziekenhuis, Heerlen